

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd
Titel	UDU samrådsspørgsmål A og B
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 11. marts 2008, kl. 14.15-15.15 (som første del af i alt to samråd)

1. Indledning

De spørgsmål, der er stillet til dette samråd, tager udgangspunkt i to artikler fra Århus Stiftstidende den 24. og 26. september 2007.

2. Spørgsmål A

"Vil ministeren kommentere resultaterne fra Aarhus vedrørende sygemeldte lærere, jf. artiklen "Stress er blevet en lærersygdom" i Århus Stiftstidende den 24. september 2007. Vil ministeren samtidig kommentere den markante stigning i antallet af lærere, der kommer på invalidepension, og hvilke initiativer er ministeren parat til at iværksætte, for at bremse denne bekymrende udvikling?"

Svar:

Af artiklen "Stress er blevet en lærersygdom" i Århus Stiftstidende den 24. september 2007 fremgår, at flere lærere end et landsgennemsnit, der afspejler arbejdsmarkedet generelt, erklærer sig udrændte og stressede. Og der har i dagspressen været oplysninger fremme om, at et stigende antal lærere kommer på invalidepension.

Folkeskolen er et kommunalt anliggende, og det gælder også lærernes arbejdsvilkår.

Jeg kan generelt oplyse, at lærere og undervisere i folkeskolen som alle andre arbejdstagere har krav på, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige. Det er således arbejdsgiverens, dvs. kommunalbestyrelsens, ansvar at sørge for, at der er et godt arbejdsmiljø for lærere og undervisere i folkeskolen.

Det slås fast i arbejdsmiljølovgivningen, som hører under beskæftigelsesministerens ressort. F.eks. er der regler om, at arbejdsgiveren skal sørge for, at der udarbejdes en arbejdspladsvurdering af forholdene på arbejdspladsen, herunder om der er problemer med arbejdsmiljøet, og hvordan de i givet fald skal løses. Arbejdspladsvurderingen skal revideres mindst hvert tredje år.

Ansvar for arbejdsmiljøet er således forankret lokalt – men fra centralt hold er vi naturligvis opmærksomme på problemstillingen. Og en række af de tiltag, regeringen har iværksat de seneste år, tror jeg kan bidrage til en positiv udvikling.

Folkeskolelovens bestemmelser om tilrettelæggelse af undervisningen mv. er med til at sætte rammerne for lærernes arbejde. De nye tiltag i folkeskolen, som et bredt flertal i Folketinget står bag, klargør målene for lærernes arbejde på en række områder. Og jo klarere krav, der er til ens arbejde, jo bedre kan man undgå arbejdsbetinget stress.

Der har været kritik af, at nogle af de initiativer, vi har gennemført, indeholder elementer af unødigt bureaukrati, der stjæler tid fra undervisningen.

Jeg har derfor nedsat et udvalg, der skal afbureaukratisere folkeskolen. Udvalget skal komme med forslag til regelforenkling og fjernelse af unødvendigt bureaukrati på skoleområdet. Arbejdet tager udgangspunkt i skolernes samlede situation og ser på, om der er grundlag for at forenkle eller fjerne centrale og kommunale krav, både i forhold til ledelse og i forhold til undervisningen i folkeskolen. Og målet er at sikre lærerne mere tid til undervisning og at give lederne tid til at lede deres skoler.

Det er korrekt, at lærerne har haft travlt med at implementere reformerne, og de skal have megen ros for deres store arbejdsindsats. De kommende år giver vi os mere tid til at implementere forandringerne – fx planlægger vi at lade de nye Fælles Mål træde i kraft fra august 2009, således at der bliver god tid til planlægningen.

Et yderligere bidrag til at nedbringe den arbejdsbetingede stress er den nye læreruddannelse, som giver lærerne mulighed for at specialisere sig yderligere. Det giver et overskud i hverdagen, at man er fagligt velkvalificeret – og det kan forhåbentligvis medvirke til, at lærerne tilbageerobrer den faglige stolthed og prestigen i egne og omverdenens øjne.

Der er også sat ind med efteruddannelse til lærere og ledere, således at de, der er i job i dag, får et markant fagligt løft.

På lang sigt tror jeg faktisk, at reformerne vil synliggøre lærernes store arbejde og deres faglighed. Det, håber jeg også, er med til at bringe ro om arbejdet og en faglig stolthed tilbage til lærerstanden.

3. Spørgsmål B

"Mener ministeren, at det er nødvendigt at få undersøgt, hvorvidt stress og udbrændthed er ligeså udbredt i resten af landet, som den nye kvalitetsrapport for Århus Kommunes skolevæsen, der bl.a. er omtalt i artiklen "Udbrændt ved tavlen" i Århus Stiftstidende den 26. september 2007, viser?"

Svar:

Som nævnt i mit svar på samrådsspørgsmål A er folkeskolen et kommunalt anliggende. Det gælder også i forhold til lærernes arbejdsvilkår, og det er op til den enkelte kommune at vurdere behov for i givet fald at undersøge lærerens trivsel og evt. stress eller grad af udbrændthed.

Det vil normalt være hensigtsmæssigt, at det sker i forbindelse med de obligatoriske arbejdspladsvurderinger. Men de årlige kommunale kvalitetsrapporter kan da også være en god anledning til at overveje, om der er behov for en dybere undersøgelse, sådan som artiklen i Århus Stiftstidende refererer til fra Århus Kommune. Kvalitetsrapporten kan være et redskab til at afdække, hvor der med fordel kan sættes ind for at forbedre vilkårene. Det afhænger dog naturligvis af, hvordan den enkelte kommune griber kvalitetsarbejdet an.